

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 30 april 2021

Datum GS-besluit : 25 mei 2021

Vragen nr. 48

Vragen van de heer **E.B. Kanik** (D66) over IBT op erfgoed.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 30 april 2021 door het lid van Provinciale Staten, de heer **E.B. Kanik** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft op 15 december het rapport "Een lappendeken. Zicht op toezicht door provincies" opgeleverd. Dit rapport geeft een alarmerend beeld over het interbestuurlijk toezicht (IBT) door de provincie Noord-Holland op de gemeentelijke zorg voor monumenten.

Binnenlands Bestuur meldde op 23 april dat 'informatievoorziening, toezicht en handhaving hebben, zeker in kleinere gemeenten, geen budgettaire prioriteit. Bovendien werken gemeentelijke diensten elkaar vaak tegen in beleid, vergunningverlening en handhaving. Binnen de gemeentelijke organisatie is vaak te weinig deskundigheid over cultuurhistorische waarden en technische kennis. Ook in het onderhoud van hun eigen monumenten wordt regelmatig gekozen voor de variant met de minste kosten en te weinig geïnvesteerd in kwaliteit van restauratie.'

Het rapport is onlangs met een vrij algemene beleidsreactie van de Minister aangeboden aan de Tweede Kamer. De Erfgoedstem is zeer kritisch, met name over 2 provincies die geen uitvoering geven aan het IBT.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Het rapport stelt op pagina 29 onder het kopje *4.5 Noord-Holland, Inrichting en praktijk toezicht*:

"De provincie geeft aan niet te kunnen inschatten of zij door de invulling en uitvoering van haar IBT voldoende zicht heeft op de taakuitvoering door gemeenten, maar zij schat de risico's beperkt tot matig in. Verder bestaat de indruk dat in gemeenten met veel cultureel erfgoed de deskundigheid en het beleid beter op orde is. "

Kan het college schetsen waar zij deze risicoschatting op baseren? Licht er een gedegen risicoanalyse aan ten grondslag of is het een schatting op basis van output (gemelde burgerklachten)?

Antwoord 1:

Het Rijk heeft in 2012 gekozen voor een gedecentraliseerd toezicht. Dit houdt in dat elke provincie individueel afweegt op welke domeinen ze actief toezicht houdt (systematisch toezicht), en op welke domeinen alleen aan de hand van signalen van burgers of bedrijven (incidentgericht toezicht). De provincie Noord-Holland heeft ervoor gekozen het actieve toezicht te beperken tot de taken die de grootste risico's met zich meebrengen voor de volksgezondheid

en het welzijn van het collectief van burgers. Ook hebben wij weinig signalen ontvangen die aanleiding gaven tot opschalen naar actief toezicht. De risicoschatting is dus enerzijds gebaseerd op het beperkte aantal meldingen, anderzijds op het gegeven dat het onderwerp het welzijn en de veiligheid van burgers niet raakt. Wij hebben u recentelijk een brief over dit onderwerp gestuurd.

Vraag 2:

En waar baseert het College zich op als zij stellen dat gemeenten de deskundigheid en het beleid beter op orde hebben, terwijl de restauratie branche beweert dat het niet zo is (zie BB)?

Antwoord 2:

Dat baseren wij enerzijds op onze contacten met de vakafdelingen van grote monumenten gemeenten als Amsterdam, Hoorn, Alkmaar en Hilversum. Anderzijds op het geringe aantal burgermeldingen. Een uitzondering hierop is Enkhuizen, waar het niet op orde hebben van het monumentenbeleid leidde tot een bestuurlijk overleg. Dit had te maken met de benutting van onze faciliteiten voor restauratie en herbestemming, alsmede met de door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) meermaals geuite zorg over het laten liggen van kansen voor het behoud van monumenten in Enkhuizen.

Vraag 3:

Op dezelfde pagina onder het kopje *Burgersignalen* stelt het rapport:

“Volgens de invuller van de vragenlijst heeft provincie Noord-Holland een specifiek meldpunt voor zowel monumenten als archeologie, en zijn burgers hierover geïnformeerd door de provincie. Een dergelijk specifiek meldpunt is door de inspectie niet gevonden op het internet. Wel is er een centraal meldpunt klachten te vinden op de provinciewebsite en een speciaal formulier op de IBT-webpagina voor signalen met betrekking tot incidenten op terreinen die niet systematisch en periodiek uitgevraagd en beoordeeld worden. Over archeologie komen zelden meldingen binnen, over monumenten één tot twee keer per jaar.”

Kan het college verklaren waarom de inspectie geen meldpunt voor zowel monumenten en archeologie heeft gevonden? Als het er niet is, is het college het met D66 eens dat dit kan bijdragen aan de geringe meldingen van burgers aangezien het in het centrale meldpunt niet is aangegeven dat klachten met betrekking tot monumenten en archeologie ook aangegeven kunnen worden? Als het er wel is, is het college het dan met D66 eens dat het meldpunt makkelijker te vinden zou moeten zijn op de provinciewebsite? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

De provincie beschikt over één centraal loket voor alle denkbare meldingen, namelijk het Servicepunt. Het Servicepunt is makkelijk vindbaar op de website van de provincie en is tijdens kantooruren te bereiken via telefoon, e-mail, Facebook, Twitter of een vragenformulier. Het Servicepunt zet meldingen door naar de juiste afdeling binnen onze organisatie zodat de burger niet zelf hoeft zoeken naar de juiste afdeling die de melding kan afhandelen.

De provincie Noord-Holland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed maken samen ook het [steunpunt monumenten & archeologie Noord-Holland](#) mogelijk. Dit steunpunt is er voor gemeenten, die op hun beurt signalen van burgers ontvangen. De provincie en het steunpunt hebben regelmatig contact, zodat signalen ons ook op deze manier onder ogen komen.

Vraag 4:

Het rapport stelt op dezelfde pagina en onder *Inrichting en praktijk toezicht*:

“Provincie Noord-Holland heeft geen systematisch IBT ingericht voor de domeinen monumenten en archeologie, noch er specifieke fte's voor gereserveerd. Desalniettemin geeft de provincie aan toezicht te houden. Dit is gebaseerd op het verzamelen van burgersignalen (zowel klachten van burgers en belangenorganisaties als publicaties in de pers). Het betreft aldus incidentgericht IBT, met name gericht op taakverwaarlozing.”

Kan het college uiteenzetten waarom er – anders dan het signaleren van burgerklachten – zoals in het rapport wordt gesteld, geen invulling wordt gegeven aan het toezicht op erfgoed? Is het college net als D66 van mening dat door deze werkwijze bepaalde gevallen niet aan het licht zullen komen of gekomen zijn? Zo ja, wat is de reden dat dit risico toch wordt genomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

De provincie Noord-Holland heeft ervoor gekozen het actieve toezicht te beperken tot de taken die de grootste risico's met zich meebrengen voor de volksgezondheid en het welzijn van het collectief van burgers. Wel is het toezicht op archeologie en monumenten geborgd in het incidentgericht toezicht (signaleren van burgerklachten), zodat vermeende misstanden altijd en door iedereen aan het licht gebracht kunnen worden.

Vraag 5:

Het rapport stelt op dezelfde pagina en onder *Inrichting en praktijk toezicht*:

"Op de website IBT van de provincie Noord-Holland zijn naast IBT-beleidsplannen IBT-jaarverslagen te vinden. Hierin komen de domeinen monumenten en archeologie niet voor. Dit in verband met het oordeel dat de medebewindstaken op die domeinen niet als risicogebied zijn aangemerkt."

Kan het College uitzetten waarom de medebewindstaken op de domeinen monumenten en archeologie niet als risicogebied zijn aangemerkt?

Antwoord 5:

Zie antwoorden op de vragen 1 en 4.

Vraag 6:

Op pagina 4 onder het kopje *Geen uniforme werkwijze, geen landelijk overzicht* staat het volgende:

"Het toezicht is een lappendeken. Provincies werken niet samen. IBT-gegevens over erfgoed worden niet uitgewisseld tussen provincies. De IBT-gegevens van de afzonderlijke provincies zijn daardoor onderling onvergelykbaar. Ondanks afspraken over uniformering in de Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht (2018) is een landelijk vergelijkbare vragenlijst voor erfgoed (nog) niet van de grond gekomen."

En onder *Stoplichtrapportages beperkt, geen zicht op werking van het erfgoedstelsel* op dezelfde pagina:

"Het informatieportaal waarstaatjegemeente.nl is niet van de grond gekomen en er zijn geen afspraken met het ministerie van OCW over dataverstrekking. Toezicht- informatie over het erfgoedstelsel op gedecentraliseerd niveau blijft aldus bij de provincie en komt niet terecht bij de minister."

Is het college net als D66 van mening dat het een onwenselijke situatie is dat provincies niet samenwerken en de minister niet wordt geïnformeerd? Zo ja, wat en op welke termijn gaat het college ondernemen om dit zo snel mogelijk op te lossen?

Antwoord 6:

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen toezichthouders van de verschillende provincies. In deze overleggen worden de onderwerpen archeologie en monumenten besproken wanneer zich ontwikkelingen voordoen. De minister kan desgewenst informatie opvragen bij de provincies. Het college ziet dus geen aanleiding om de huidige situatie als onwenselijk te beschouwen.